

Randomized controlled trial van de cursus 'Mijn verhaal als mantelzorger'.

Gepubliceerd: 16-01-2007 Laatste bijgewerkt: 09-05-2024

DOELEN van het voorgestelde onderzoek zijn de cursus *Mijn verhaal als mantelzorger* langs empirische weg te toetsen op (1) de effectiviteit in termen van (-) afname van depressieve klachten (CES-D)(2) de effectiviteit in termen van (-) verbetering...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Zal niet starten
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON29973

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

mijn verhaal als mantelzorger

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

depressieve klachten, stress

Aandoening

psychische klachten

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Trimbos-instituut

Overige ondersteuning: zonmw

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: burnout, effectiviteit, mantelzorgers, preventie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

- Depressie: Centre of Epidemiological Studies Depression scale (CES-D).

(Bouma, Ranchor, Sanderman & van Sonderen, 1995). Deze schaal bestaat uit 20 vragen.

- Mastery: Pearlin Mastery Scale (Pearlin & Schooler, 1978). Deze vragenlijst bestaat uit 5 vragen.

- Ervaren stress: Self-Perceived pressure by informal care (SSPIC; Pot et al, 1995;1998). De vragenlijst bestaat uit 9 vragen.

- Relatie ouder-kind: Possitive Affect Index (Bengtson en Mangen, 1988). Deze vragenlijst bestaat uit 8 vragen.

Secundaire uitkomstmaten

nvt

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

In Nederland bieden 750.000 mensen mantelzorg gedurende een periode van meer dan 3 maanden en gedurende meer dan 8 uur per week. Deze mantelzorgers hebben een sterk verhoogd risico op het krijgen van psychische klachten (o.a. depressie, burnout). In Nederland zijn op dit moment echter geen bewezen effectieve preventieve interventies voor mantelzorgers beschikbaar. Op basis van een wetenschappelijk, theoretisch model dat het ontstaan van psychische klachten bij mantelzorgers verklaart is een nieuwe preventieve interventie ontwikkeld voor volwassen kinderen (mantelzorgers) van zorgbehoevende ouders: de cursus Mijn verhaal als mantelzorger. Centraal in de interventie staat de methode life-review (systematische evaluatie van het eigen leven). Deze methode

wordt in de interventie voor het eerst toegepast op de problematiek van mantelzorgers. Een eerste regionale pilot maakte zichtbaar dat de interventie tot een significante, sterke afname van subjectieve overbelasting leidt bij mantelzorgers. In dit project wordt de interventie nu landelijk op effecten onderzocht.

Doel van het onderzoek

DOELEN van het voorgestelde onderzoek zijn de cursus *Mijn verhaal als mantelzorger* langs empirische weg te toetsen op

- (1) de effectiviteit in termen van (-) afname van depressieve klachten (CES-D)
- (2) de effectiviteit in termen van (-) verbetering in ervaren controle op de zorgsituatie (mastery)
- (3) de effectiviteit in termen van (-) afname van ervaren stress (SPPIC).

HYPOTHESEN zijn daarbij dat de interventie superieur is aan de *wachtlijst* vergelijkingsgroep in termen van de klinische uitkomsten (vermindering van depressieve klachten en ervaren stress). De toetsing van de hypothesen zal eenzijdig gebeuren, omdat de hypothesen directioneel van aard zijn. Een eenzijdige toets vergt verder een kleinere steekproef zodat ook minder proefpersonen voor het onderzoek nodig zijn. Het laatste is vanuit medisch-ethisch en financieel perspectief te prefereren.

Onderzoeksopzet

DESIGN. Randomised clinical trial met twee parallelle groepen: de experimentele conditie (de cursus *Mijn verhaal als mantelzorger*) versus een *wachtlijstgroep* als controle conditie. Prospectieve metingen met 1 baseline meting en 2 follow-ups (direct aan het einde en na een halfjaar). Het betreft een pragmatische, niet-geblindeerde trial.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De cursus bestaat uit zeven bijeenkomsten van twee uur en is bedoeld voor kinderen die structureel zorg verlenen aan hun hulpbehoevende ouder én die daarbij een hoge subjectieve belasting ervaren. Ongeacht de ziekte van de ouder kunnen mantelzorgers deelnemen, behalve wanneer er sprake is van ernstige dementie bij de ouder. In de eerste drie bijeenkomsten leren de deelnemers om hun eigen ouder te interviewen volgens de methode van life-review. Life-review is een methode waarbij mensen hun levensverhaal vertellen, hun eigen leven evalueren en actief betekenis en zin geven aan hun eigen leven (Butler, 1963; Bohlmeijer et. al. 2003; Haight, 2004). Life-review is een effectieve methodiek voor preventie van depressie en bevordering van levenssatisfactie en welbevinden (Bohlmeijer et.al, 2003; Bohlmeijer et.al, 2005). Door het Trimbos-instituut is een zelfhulpmethode voor life-review ontwikkeld, waarbij kinderen hun eigen ouders interviewen (Bohlmeijer & Cuijpers, 2005). Vanaf de vierde bijeenkomst in de cursus verschuift het perspectief naar het eigen leven van de mantelzorgers zelf. De mantelzorgers staan stil bij de betekenis en (ongewenste)

gevolgen van de mantelzorg in hun leven en bij de gewenste balans in hun leven volgens de methode van life-review. Vervolgens leren de deelnemers vaardigheden om deze gewenste balans te realiseren (assertiviteit, copingvaardigheden en omgaan met schuldgevoelens).

Inschatting van belasting en risico

Wij verwachten voor de proefpersonen geen risico's. Immers:

- proefpersonen melden zich uit eigen beweging aan omdat ze last hebben van lichte tot matige depressieve klachten en/of stress klachten..
- De interventies worden ten alle tijden en consequent gepresenteerd als mogelijkheden om meer greep op het eigen leven te krijgen.
- De interventie betreft een cursus en geen therapie.

Contactpersonen

Publiek

Trimbos-instituut

Postbus 725
3500 AS Utrecht
Nederland

Wetenschappelijk

Trimbos-instituut

Postbus 725
3500 AS Utrecht
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

4 - Randomized controlled trial van de cursus 'Mijn verhaal als mantelzorger'. 4-05-2025

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

mantelzorgers

minimum leeftijd: 25 jaar

last hebben van stressklachten

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Bij een crisissituatie

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Preventie

Deelname

Nederland	
Status:	Zal niet starten
(Verwachte) startdatum:	01-01-2007
Aantal proefpersonen:	200
Type:	Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO
Datum: 16-01-2007
Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METIGG: Medisch Ethische Toetsingscommissie Instellingen
Geestelijke Gezondheidszorg (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL13764.097.06